

Змей – пигмей

или

за вредата от електронните игри и ползата от сапунените сериали

От сутринта се суетят. Станаха по тъмно. Слънцето още не е превалило рътлината, а старата хукна да дои стоката, че да има за „Едито” топло мляко. То това „Еди” като беше тук през великденската ваканция, нали и каза, че нейното козе и овче мляко му миришели на повърнато от помиар, но бабата не се предава. Може пък да е забравила. Склерозата не прощава на нейните почти осемдесет.

Лошото е, че не успях да закуся, а по светло не ми се ще да се вяствам в обора. Като тръгнат да посрещат „Едито”, ще се пробвам да глътна малко от вареното в тенджерата, въпреки, че е адски гадно. Винаги съм се питал защо това хората така развалят вкусното мляко – варят го, квасят го...

Не, няма да включа телевизора. Захвана се да проветрява китениците. Изнася ги един по един на прозореца. Пъшка и току безрезултатно се опитва да си изправи гърба. От десет години я знам и си е все такава – до сухо осмукана от живота, като костилка от маслина, сбръчкана, сгърбена на две. Що не вземе да ги зареже тия китеници! В тази жега „Едито” няма да се завива с тях, я!

Ако сега пусне телевизора все ще хвана десетина минути от серията и финалните надписи. Ама не! Съвсем е забравила терзанията на Хаде, Лукас и компания. Нали „Едито” пристига! А, всъщност, какво съм се затюхкал! Три пъти като и се тросне „добричкото” внуче и ще има да циври тихичко докато дои довечера козите и овцете! Ама сега ще изчисти къщата, та дори ако трябва първо да пукне, после да получи инфаркт и накрая да се гътне!

Лесно му е на стария. Нали не гледа „Клонинг” и му е все тая, че точно по това време, телевизорът, вместо да е включен, пули насреща му сивия си екран. Дограбил е телефона. Ама тоя, дето е без кабел. Сигурно ще се юрне към хълма да се обажда на щерката. То това, според мен, си е тъпа работа – за да видят съседите, че имаш модерен телефон, че щерката от София ти го е купила, да куцукаш през мегдана, през горната махала, чак до хълма, дето има към три километра, за да се обадиш. Ама и на тая от София, къде и беше акъла да харизва на старците телефон, който работи чак на три километра от къщата? Нали знае, че селото се е сбутало покрай реката в дерето, и антените грам сигнал не хващат? Добре, че сложиха радио-телевизионен ретранслатор на хълма преди три-четири лета, че поне да ловим българска телевизия, а не само сръбска и македонска.

Ох, престърга ми се под лъжичката. Малък съм, и коремът ми е малък, не мога по много мляко да пия наведнъж, а яйца да крада от полога, душа не ми дава. Нали и аз там съм се измътил. Някак протвоестественно е, неизлюпените братчета и сестрички да пия. Пък и кокошките много крякат и се суетят, като ме видят в курника. Просто племе са те, ей! Нищо, че се падаме рода.

Леле, не е добре за мен да гладувам така! И без това съм дребничък, а без храна, още по-малък ще стана.

Ей я сега, разправя на леля Милка за внучето. Бабо, бабо, цяло село знае вече, че „Едито” ще е тука лятос! А иначе, добре, че леля Милка е козарка днес. Не я мързи. Кара животните чак оттатък черния камък и вечерта млякото им мирише на билки и хвойна. Направо в главата удря, иска ти се да пееш!

Тенджерата с млекцето завря на котлона и дали от миризмата, или от тези мисли, пак ме загложди коремът. Няма ли край моите мъки тази сутрин? Без сериал, без мляко... Рейсът ще дойде чак след два часа, и дотогава трябва да спотайвам гладен върху тази греда. Девет часът е, а слънцето вече напече керемидите. Дали да не изпълзя върху покрива да се попека, вместо да дремя в задушния таван сред прахоляка?

Да, тук е по-добре. А и ветрецът го усещам. Духа откъм Лисец. Подир пладне май така Спаска градушка ще докара. Не чак дотук, де, нали с нея си имами приказката. Няма да помели градините без да ме пита. По-надолу, в полето ще да е. Да-а-а, добре напича.

-Ей, бабсън, кво е тва там? И-и-и, лъскавото, на покрива?

Леле, майчице перната! Видя ме! Заспал съм на припек, а то зверчето вече дошло! Кога се изгърколиха повече от два часа? Ей ги, идат тримката под строй, всеки е повлякъл по една чанта.

Ако не изтича веднага на тавана, за да види какво съм, може и да успея да замъкна на керемидите старата циганска сурвакница, дето събира прах от две години в ъгъла. И тя е лъскава. Е, не може да се сравнява с мен, аз съм със истински златни люспи, а тя е от сребристо фолио, но отдалече може да мине номерът. Ама и аз съм един! Що не легнах на другия скат на покрива, откъм дерето? И там слънце грее!

И тримата зяпат към мен. Няма страшно. Бабата не може да си изправи гърба и врата, че да ме види. Дядото не докарва чак до тук с неговата катаракта. Проблемът е „Едито”. Гледаме се с него. Наистина, той всъщност не знае, че и аз го гледам. Да бях от змийските, да го вкаменя, ама хем не съм от тях, хем май е бая далеч за тая работа. А и не съм чувал на хора да го правят. Поне не в последно време.

Сурвачката не е тежка, но е неудобна за влачене, закача се по керемидите. Ето сега, взе и да се свлича към улука! Стой, бе! Леле, че е хлъзгаво, трябва за улука поне да се хвана, че ще се...

Лежа, цъкля се. Боли, но не мърдам. Дали ще ме помисли за коледна играчка? Що пък да не взема да се вкаменя? Не, късно е, ще забележи.

Не с пръчката, де, гъдел ме е! Особено точно там, под горните мишници.

-Хи-хи-хи, стига, де, гъдел ме е! – сега вече окончателно осирам работата, ама какво да се прави, рефлекс...

-Ба- а-або-о-о! – така крещи, че ми заглъхват ушите. И се цъкли май по-успешно от мен. Досега не вярвах, че тези очи могат толкова да се отворят. Краищата на устата висят надолу в някаква гримаса на погнуса. Дебелите бузи са с цвят на маргарин. Еди.

-Тихо, бе – казвам под сурдинка – Не ме издавай! Старата главата ще ми клъцне.

Не му пука за главата ми. Още се пули, но взе да преглъща. Май се чуди дали да бяга, или да ме запуха с пръчката.

-Не се бой! Не хапя. Виж какви са ми малки зъбите – отварям човка за демонстрация, той пребледнява отново и усещам, че не е трябвало така. В сравнение с тези на кака Спаска или на Благой, зъбите ми, естествено, са малки, ама за това десет - единайсет годишно пишлеме сигурно са като...

Абе, не, малки са си, ама той е пъзльо.

-Не ме давай на бабата и ще ти се отплатя – сменям в движение тактиката, защото старата, колкото и бавно да щъпулка с тояжката, напредва към нас. След крясъка на внучето, направо рекорд гони. Няма да мога да изпълзя достатъчно бързо към редовете с пипер. Плъснал съм се точно на цимента пред вратата и крака ме боли.

Поддейства. Очите на „Едито“ престават да се пулят и отново придобиват нормалните за него размери и форма. Ръката му се спуска, сграбчва ме през корема и се понасяме към кухнята. Там „Едито“ се плъоска на кушетката, наблъсква ме под сгънатото на четири одеяло и се стоварва върху опашката ми с месестия си задник. Веднага престава да ме боли кракът, защото ме заболява всичко останало, но се старая да се сплескам максимално. Одеялото е тънко и бабата току виж ме забелязала.

Внучето диша тежко, след явно непривичното за него усилие, но за бабата направо ми става жал. Влетява с бастунчето, и от вратата:

-Какво стана, чедо? Ху-а-а-ха. – откъсва се от гърлото и.

-Оса! – лъже сърдито и също задъхано „Едито“ и за всеки случай, сигурно ,за да не възразя, се обляга с ръка върху мен. Коремът ми е празен, но чувствам как диафрагмата ми се надига, притиска разните там работи над нея, и мозъкът ми – аха-а-а - да изтече през ушите.

-Ох, Еденце, изкара ми акъла, бе баби! Те, осите, ако не махаш с ръце, няма да те барнат. Ти не се бой.

Прогресивно се задушавам. Въпреки крехката си възраст „Едито” тежи поне едно седемдесет кила и всичките са върху мен. Ни перце, ни люспица мога да помръдна.

-Сложихте ли ми мрежа на стаята? – глезено пита товарът ми. Леле, какъв артист!

-Ами да, бе баби, ти не видя ли? Дядо ти още напролет...

-О`кей! Става, отивам си там.

-Добре, баби, почини си на хлад, а аз пресни картопки ще извадя за обяд... Млекцето изпи ли го?

-Не ти го ща миризливото млеко, ма, колко пъти да ти кажа!

Отново се опитвам безуспешно да помръдна. Направо с перата си усещам как бабата се свива още повече и чувам, че тояжката вече потропва по цимента отвън. Отива да вади картофи.

От мен слизат. Още преди да успея да изпитам облекчение, ме сграбчват две дебели длани, стискат ме силно и ме понасят към стаята на „Едито”. Там ме слагат по гръб върху масата, а всъщност, това била старата радиола. В мен се вторачват две очички. Те са почти скрити от бузите, а устата е прехапана, докато хлапакът се опитва да ми разчекне максимално лапите. За мое удивление, не боли чак толкова. Всъщност, след седенето върху мен в кухнята...

-Какво си ти, бе? – мърмори на себе си инквизиторът, но аз решавам да отговоря, защото се е заел да ръзпъва настрани крилата.

-Змей съм, Еди.

-Да, бе! Змей! Змей-пигмей!

Така още не бяха ме обиждали. Аз си имам уважителни причини! Всеки от нас може да яде като ламя и да се превърне в грамадна буца мускули. Ама я се опитайте да не пораствате! Да не ядете, дори когато сте гладни и червата ви се връзват на възел само като погледнете храна! Точно като сега.

- Има и по-малки неща от мен, а пък вие се боите от тях. – промърморвам обидено и се старая да не гледам дебелиите бузи. Не са се напмпали така от салатки, да знаете! – Ей осите, стършелите, бълхите... А пък разните там бактерии и вируси дори не ги виждате, и пак се боите от тях.

Явна не схваща за какво му говоря, затова за всеки случай се озъбвам. Тоест, отварям човка и заплашително накланям глава към един от дебелиите пръсти. Моментално съм пуснат, а тлъстата физиономия се отдалечава на почтително разстояние. Разбирам го. Сигурно никога не е виждал клюн със зъби. Намествам се нормално върху радиолата – сиреч, с корема надолу.

-И защо си такъв?

-Какъв?

-Ами, в главата мязаш на кокошка, надолу си като гущер, ама със златни пера, а опашката ти е като на риба...

-Щото съм се излюпил от кокоше яйце, ама тайно от кокошката.

-Как така?

-Ми не знам. Тогава още съм се мътил. Но така стават тия работи.

Върви процес на смилане на информацията. Не ща да го прекъсвам, но вече е почти обяд...

-Ъ-ъ-ъ, това на масата нали е мляко? Гладен съм, ще сръбна малко, а?

Засилвам се, пляскам спазматично с крила във въздуха, и някак прескачам двата метра до масата. Усещам, че ме гледа. Аз пък гледам чашата, а в следващия момент преставам просто да я гледам. Каймакът залепва за клюна ми докато гълтам. Наистина, сварено е доста противно, но поне засища колкото и прясното, направо от овцата. Вдигам глава и елегантно обърсвам човка в крилото.

-Не можеш ли да летиш?

-Не повече от кокошка. С крилата... - спирам се май навреме. Не му трябва да знае всичко.

-И що нямаш задни крака?

-Абе, ти кокошка не си ли виждал?

-Аха. Добре, слушай с'а, как ще ми се отплащаш?

Опитвам се да направя неразбираща физиономия, обаче той или няма никакво понятие от мимиката на змейското лице или не я забелязва, замечтан за отплатата. По-скоро, второто.

-Ами-и-и ти какво искаш?

-Дай тука плейстейшън три, и мир!

-А? – хлъцвам.

-Електронна игра, бе приставка. „Сони - плейстейшън” и десетина игри.

-Не знам ...- промърморвам със съмнение. – Къде го има този плей...?

-В магазина.

-И защо съм ти аз, щом е в магазина?

-Щот наште не щат да ми купят! А е като истинско! Като играеш се едно си вътре в играта! Яко е... – сам се навива хлапакът. После спира и ме гледа.

Стоим. Гледаме се.

-Е, какво, давай го!

-Кое?

-Плейстейшъна! – крещи яростно и тръгва заплашително към мен. То от такова като него и Благой ще се стресне. Отстъпвам и се свличам с трясък зад радиолата, в компанията на плетената на една кука покривчица, покривала я доскоро.

-Чакай сега, - давам на заден изпод радиолата. – Ще трябва да почакаш малко, такова-а-а, аз не съм златна рибка. Трябва да разбере как да го...

-Ега ти змея! Абе, ти да не си бѣгнат в главата? Ако до две секунди не ми е тука играта... Ше ме баламосваш ти мене!..

Имам чувството, че точно така говори на първолаците, когато поради някаква причина му се опънат и не си дават парите за закуската.

-Ей са ше викна бабишкера! – продължава да се пени „Едито”.

Опитвам се безуспешно да се вместя в стената. Знам, че няма да стане, прекалено е рано още, слънцето е в зенита, ама все пак опитвам...

-Ще питам другите как да го...

-Кой други? – с такъв тон пита дундѣто, че ми става ясно как му се привиждат още плей – разни работи. Очите се присвиват, така че отговарям:

-Ами халите, ламите...

-И много ли са?

-А-а не чак толкова. Три-четири...

-Тука ли ще дойдат?

-Е, не, аз ще трябва довечера...-ъ - с престорено безразличие проточвам аз и лекичко се обръщам към вратата.

-Тия да ги нямаме! – секват ме посред крачка. Ръката се навива под радиолата и ме стиска преди да успея да направя каквото и да е. – Никѣде няма да ходиш! Размислих! Ако те продам на зоопарка, сигурно пак ще изкарам колкото за един плейстейшън.

-Ама аз нали ти обещах!

-Аз толкова тъп ли ти изглеждам? Са ще стоиш тука докато не си видя играта, или докато не си тръгна за София! Чат ли си? – тонът е победоносен.

Не чува дали съм чат, а ме бута в чекмеджето на масата и врътва ключа. Тясно е, почти не мога да мръдна. Плюс това, в бързината ми прищипва гребена и го чувствам как се подува. Гаднярче! Излиза от стаята, а аз започвам да се самосъжелявам. Май ще изпусна и „Забраненият плод“, и „Дявол с ангелско сърце“, и „Незабравима“, и „Морска звезда“, и „Под липите“... За това прошка няма! И за прищипания гребен и разчекнатите лапи също, разбира се!

Аз нали затова покрай хората се въртя. Затова ям помалко, за да не ставам голям. То при нас змейовете е като при червеите, ама не съм ви го казал аз, - ядеш – растеш, на диета си – и се смаляваш. Само така мога да живея тук, да гледам сапунените сериали, а после нощем, да ги преразказвам на нашите.

Ударям два пъти с клюна по дъното на чекмеджето. То е от пресован картон и със сигурност ще го пробия, ако успея да замахна добре с глава. Но е тясно и гребенът болезнено удря в плота на масата отгоре. Нищо. Чакам и злобя. Ще дойде нощта, и тогава...

Зверчето идва на два пъти през остатъка от деня. Явно, за да провери дали не е поникнал „Плейстейшън“ отнякъде. За всеки случай, надниква и в чекмеджето. Тъй де, като нищо не ще да никне, поне аз дали съм си на мястото. Вторият път оставя вратата отворена и ако се понапегна, мога да чуя гласовете на дубльорите от сапунките - бабата е пуснала телевизора – но не различавам думите, и това още повече ме ядосва.

Около пет следобед чувам гръмотевиците и даже в чекмеджето усещам мириса на колендро. Кака Спаска здравата се е развихрила долу в ниското. Градушката не продължава дълго, но събужда у мен позадрянали инстинкти. Нещо ми нашепва, че е адски унижително за един змей, дори да е змей – пигмей, да стои заключен в чекмеджето на масата и да дължи услуга на разглезен десетгодишен хлапак. Ох, да идва по-бързо нощта! Но като че ли днес и слънцето залязва вбесяващо бавно...

Най-накрая усещам познатото леко изтръпване. Както винаги започва първо от опашката. Не мога да се завъртя да го видя, но знам как изглежда – първо от мен остават само бледи очертания, а няколко секунди по-късно, ставам не само невидим, но и безпътен в този свят. Сега вече мога да летя. Без крилата, които за нищо друго, освен за украса, не ги бива.

Оставям се да се просмуча през дъното на чекмеджето, и после директно през мрежата на прозореца, излитам навън. Още е рано, небето на запад е розово – лилаво, и освен Вечерницата са изгрели само още две – три припрени звезди. Първо в обора на вечеря, а после на юг, към планината. Не летя много бързо, но и тази скорост ме опива, след престоя в чекмеджето.

Благой спазва старите традиции. Живее в пещера при извора на реката, и въпреки, че рядко я заключва, реката, де, от време на време я пуска надолу мътна и поройна, да

влачи дънери и камъни. Той се е пръкнал, както си се полага, от смок, невидян от човек 40 години. Трябвали са му още няколкостотин години и бая ми ти лапане, за да се сдобие с този десетметров ръст. Ох, що и аз нямам такива шарени люспи, змийска опашка, орлова глава с грива от пера в задната и част, пък тогава да видим как ще ме завре „Едито” в чекмеджето на масата!

И Благой единствен от всички нас има четири лапи. Голяма работа е той!

Сега си почива, наполовина изпълзъл от камъка, сложил тежката си глава на една от предните лапи. Пред себе си е струпал купчинка тютюн, очевидно откраднат от селяните, вижда се, че го е донесъл направо на низи. Като издиша, леко блъбва пламък, опърля листата, а като вдиша, гълта дима. Пушач.

Усетил ме е, но продължава да пафка със затворени очи. Старши е, и чака аз да го поздравя първи. Какво пък. Поздравявам.

В този миг, с шум на трошащ се лед и скърцащ сняг, с люспи като от стъкло, подредила възможно най-аеродинамично трите си глави, от небето се спуска така Спаска. Вихрушка, искри, сребро. Купчинката тютюн се покрива със скреж и Благой пръхти недоволно.

Спаска каца точно на края на каменната площадка. Там ноктите и са оставили стотици вдлъбнатини в скалата. После се захваща да си подреди люспите и да навие всичките си дванайсет опашки някак по-арт около себе си. Две от главите и се оглеждат към небето, докато едната надзирава процедурата.

Ясно, чака Спиридон. Може наесен сватба да играем, ако Спиро престане да слуша майка си, гъркинята.

А той е красавец! Целият в синьо-зелено, златно и ръждиво. Все едно, че течен бронз прелива по него. Крилата му – ципести, нито перце – почти дракон. От най-старите родове, синя кръв.

-Дайте да не чакаме самодивите. Те сега преди Еньовден всяка нощ, всички вирове обикалят. До сутринта ще откарат. Казвай, Никодиме, какво става в „Клонинг”-а? – след като е пушил, гласът на Благой винаги става по-мазен. Като сега. „Клонинг” му е любимият сериал, и когато се събираме у него, все от него иска да започвам да разказвам.

Замижавам, притискам крила към гърба си и на един дъх казвам какво се е случило днес. И за „плейстейшъна” също. Мълчат.

-Ми да му го намерим този „плейстейшън, а? – щедро предлага Спаска №1.

-Ти луда ли си, ма? – побутва я №3, докато №2 решава дали да вземе страна в спора, или да играе ролята на арбитър. – Това келеменце като седне с играта пред телевизора, бабата няма да може половин серия да изгледа!

-Все пак, трябва да му го намерим – продължава №1.

-Аха, - включвам се и аз. – Иначе ще ме даде на бабата или в зоопарка, а там хич телевизор няма. – Представата ми за зоопарка е само от някои серии на май беше „Сънсет бийч”, отпреди години, но в тях определено не се мяркаха телевизори.

-Пожелал си го е! Много хубаво си го е пожелал – мърка замислено под носа си Спиридон, а в жълтите му очи проблясват хитри пламъчета. Той умее да мисли най-бързо от всички нас. И е единственият, който обича не само сериали, а и филми. За всички други, те прекалено бързо свършват. Тъй де, какво да правят тайфа почти безсмъртни змейове през всичките години на криене, ако не да си разказват безкрайни любовни истории? А той обича екшъна, приключенията. Млад е още, ще му мине.

-Аз ще се заема. – съвсем в духа на любимите си герои, обещава той, а Спаска увива около него трите си шици в сложна композиция. Естет е тя, има класа, каквото и да разправя гъркинята.

Не ми се връща в чекмеджето, затова прилагам компромисен вариант – в стаята съм, но се свивам върху масата. „Едито” спи и от време на време примлясва насън. На масата има чаша мляко. Най-вероятно бабата, въодушевена от изпразнената на обед чаша, прави втори опит.

За сега не съм гладен. Може сутринта да сръбна малко.

След около час идва Спиро. Крилете му обгръщат къщата, докато промушва главата си през покрива и оставя шарена кутия върху масата.

-На теб нали ти харесват хората? – пита с повече съскане, отколкото изисква раздвоения му език. И май се подхилва. Той няма човка, а муцуна, така че усмивката се забелязва.

-Някои...

Той побутва с нокът кутията. Добър е, нищо не му струва да е безпльтен на парчета. Тялото му се е просмукало в стените на къщата, а лапите са плътни, осезаеми и могат да местят предмети! Висша класа! Нищо, че е само на двеста и петдесет.

-Добре, Никодиме, утре , когато малкият човек включи това, стой наблизо. Ще разбереш какво да правиш. Вечерта сме у Спаска, пък е и Еньовден.

За утре не знам, но сега нищо не разбирам. Ясно е, че е измислил някаква уловка, но нали на мен змейската магия никога не ми се е получавала кой знае колко добре, не схващам точно какво. Нищо, Спиро е умна глава.

-Супер! – пици „Едито” и по гащи обикаля масата тресейки всичко, което може да се тресе по него, а то е доста. Откакто е видял кутията до мен е превъзбуден. Аз съм напълно пренебрегнат, което напълно ме устройва. Има и десетина плоски

правоъгълници, които сега са пръснати по леглото и пода. Премията ги с дебелиите си пръсти, като не престава да грухти и хълца от възторг.

Понася се с кутията към телевизора и започва да закача разни кабели. Съгласно инструкцията се навъртам наблизко. Задачата ми се усложнява от бабата, която вече щъка наоколо, и накрая се налага да се свра под дивана. Май че старицата няма много голямо доверие на научно-техническите способности на любимото „Еди“. Обикаля и тя около телевизора, и аха да се прекръсти, когато нещото е включено и екранът посинява.

След това се случва най-странното. В телевизора се появява достоверно нарисувана дебела фигура на „Еди“, той започва да тича по разни камъни, а туловището му се свива на две и поляга на чергата пред „плейстейшъна“. Добре, че бабата се е измъкнала на двора.

Малко ме е страх, гнус, пък и трябва пак да гладувам, докато поотслабна. Ден е, но чувствам същото изтръпване като при залез слънце. Заради Еньовден ще да е. Ставам безпътен, промушвам се през пружините на дивана и се намествам в „Еди“. По-точно в бившата черупка на съзнанието му, което сега броди в играта. И май ще броди вечно. Трябва само да се сещам да му сменям игрите, за да не скучае, но това е лесна работа.

Идва пак бабата, и този път се обляга по-силно върху тояжката, защото мъкне кофата с мляко.

-Ей сегичка, баби, ще сварим млекце, да закусиш.

-Не го вари, бабо, така е по-вкусно – след малко напъване проговарям с устата на „Едито“.

-Еденце, и докога ще стои това на телевизора? – осмелява се да попита бабата, след ласкавия отговор от преди малко.

-А, сега ще го махна – казвам – че след малко ще почне „Клонинг“. Вчера май го изпуснахме.

Откачам кабела и отнасям кутията в стаята. Наистина е мозък този Спиро! Мен по ме бива за внуче от „Едито“. И млякото ще пия, без да се оплаквам, и по двора ще помогна. Жал ми е да гледам старците как се мъчат все сами. А през другото време ще си гледаме сериалите. А наесен, като отида в столицата! Направо ми иде да изскоча от тялото и да изпърхам с крила! Нищо, ще почакам до довечера.

Ами че там, в София, имат кабелна телевизия със стотина канали! И на всеки канал – сериали, сериали...